

NOT: Akaryakıt İstasyonlarındaki Araç Yıkama Yerlerinin Ruhsatlandırılması Hk

**T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü**

Sayı : 14399437/622.02/1444103

04/08/2021

Konu : GÖRÜŞ (Akaryakıt İstasyonlarındaki Araç
Yıkama Yerlerinin Ruhsatlandırılması Hk.)

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : ..... Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünün 29.07.2021 tarihli ve E-37764938-622.02-1397114 sayılı yazısı.

İlgi yazı ve ekindeki ..... Asliye Hukuk Mahkemesinin 14.07.2021 tarihli ve 2021/31 Esas sayılı yazılarında; görülmekte olan Tazminat (Ölüm ve Cismani Zarar Sebebiyle Açılan Tazminat) Davası nedeniyle benzinlik ya da köy pompalarında kullanılan araç yıkama makinelerinin işyeri açma ve çalışma mevzuatı hükümlerine göre belediyelerce düzenlenen işyeri açma ve çalışma ruhsatı kapsamında olup olmadığı hususunun araştırılarak 10 gün içerisinde bilgi verilmesinin istenildiği belirtilerek konu hakkında Bakanlığımız görüşü talep edilmektedir.

Bilindiği üzere 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun büyükşehir belediyelerinin görev, yetki ve sorumluluklarını düzenleyen 7 nci maddesinin birinci fıkrasında, "...

(d) Büyükşehir belediyesi tarafından yapılan veya işletilen alanlardaki işyerlerine büyükşehir belediyesinin sorumluluğunda bulunan alanlarda işletilecek yerlere ruhsat vermek ve denetlemek,

...

(j) Gıda ile ilgili olanlar dâhil birinci sınıf gayrisihhî müesseseleri ruhsatlandırmak ve denetlemek, yiyecek ve içecek maddelerinin tahlillerini yapmak üzere laboratuvarlar kurmak ve işletmek.

..." hükmü,

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun belediyelerin yetki ve imtiyazlarını düzenleyen 15 inci maddesinde "...

(l) Gayrisihhî müesseseler ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerini ruhsatlandırmak ve denetlemek.

...

(l) bendinde belirtilen gayrisihhî müesseselerden birinci sınıf olanların ruhsatlandırılması ve denetlenmesi, büyükşehir ve il merkez belediyeleri dışındaki yerlerde il özel idaresi tarafından yapılır." hükmü,

Aynı Kanun'un "Şehirlerarası özel otobüs terminali işletmesi ve akaryakıt istasyonları" başlıklı 80 inci maddesinde "Belediye sınırları ve mücavir alanları içinde, kara yolu ile yolcu taşıma hakkına sahip gerçek ve tüzel kişilerin şehirlerarası otobüs terminali kurmalarına ve işletmeleri ile her türlü akaryakıt ile sıvılaştırılmış petrol gazı (LPG) ve sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) istasyonlarına nazım imar ve uygulama imar plânına uygun olmak kaydıyla belediye tarafından izin verilebilir. Akaryakıt istasyonlarına izin verilmesi için nazım imar plânında akaryakıt istasyonu olarak gösterilmesi şarttır. Bu istasyonlara çalışma ruhsatı büyükşehirlerde büyükşehir belediyesi tarafından verilir." hükmü,

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin "Tanımlar" başlıklı 4 üncü maddesinde "Bu Yönetmelikte geçen deyimlerden;

a) **Yetkili idare: Belediye sınırları ve mücavir alanlar dışı ile kanunlarda münhasıran il özel idaresine yetki verilen hususlarda il özel idaresini, büyükşehir belediyesi sınırları içinde büyükşehir belediyesinin yetkili olduğu konularda büyükşehir belediyesini, bunların dışında kalan hususlarda büyükşehir ilçe belediyesini, belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediyeyi, organize sanayi bölgesi sınırları içinde organize sanayi bölgesi tüzel kişiliğini, endüstri bölgesi sınırları içinde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığını ve teknoloji geliştirme bölgesi yönetici şirketi ile bölgede yer alan AR-GE ve tasarım faaliyetinde bulunan firmalar için Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı il müdürlüklerini,**

b) **Gayrisihhî müessese: Faaliyeti sırasında çevresinde bulunanlara biyolojik, kimyasal, fiziksel, ruhsal ve sosyal yönden az veya çok zarar veren veya vermesi muhtemel olan ya da doğal kaynakların kirlenmesine sebep olabilecek müesseseleri,**

c) **Birinci sınıf gayrisihhî müessese: Konutlardan ve insan ikametine mahsus diğer yerlerden mutlaka uzak bulundurulmaları gereken müesseseleri,**

d) **İkinci sınıf gayrisihhî müessese: Konutlardan ve insan ikametine mahsus diğer yerlerden mutlaka uzak bulundurulmaları gerekmeyen, bununla birlikte müessesenin faaliyetinin gerektirdiği durumlarda izin verilmeden önce civarında ikamet edenlerin esenlik ve istirahati hususunda konumu, tesisatı ve vaziyeti itibarıyla bir zarar vermeyeceğine kanaat oluşması için inceleme yapılması gerekli müesseseleri,**

e) **Üçüncü sınıf gayrisihhî müessese: Konutların ve insan ikametine mahsus diğer yerlerin yanında açılabilmesi için sihhî nezarete tabi tutulması yeterli olan müesseseleri,**

f) **Sihhî müessese: Gayrisihhî müesseseler dışında kalan her türlü işyerini, ...” hükmü,**

Aynı Yönetmeliğin “İşyeri açılması” başlıklı 6 ncı maddesinde “Yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılmaz ve çalıştırılmaz. İşyerlerine bu Yönetmelikte belirtilen yetkili idareler dışında diğer kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili meslek kuruluşları tarafından özel mevzuatına göre verilen izinler ile tescil ve benzeri işlemler bu Yönetmelik hükümlerine göre ruhsat alma mükellefiyetini ortadan kaldırmaz. İşyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerleri yetkili idareler tarafından kapatılır.

İşyeri ruhsatları yetkili idarelerin en üst amiri veya görevlendireceği yetkili tarafından bu Yönetmelikte öngörülen sürede imzalanır; ruhsat için ayrıca, meclis veya encümen tarafından bir karar alınmaz. Ruhsat, Örnek 5’te yer alan bilgileri içerecek şekilde düzenlenir.

İşyeri açmak isteyen gerçek veya tüzel kişiler, işyerlerini bu Yönetmeliğe uygun olarak tanzim ettikten sonra Örnek 1 ve 2’de yer alan durumlarına uygun formu doldurarak yetkili idareye başvurur.

...” hükmü,

Mezkûr Yönetmeliğin “Birden fazla faaliyet konusu bulunan işyerleri” başlıklı 10 uncu maddesinde “Adresi ve işleticisi aynı olan ve birden fazla faaliyet konusu bulunan işyerlerine, ana faaliyet dalı esas alınarak tek ruhsat düzenlenir. Talî faaliyet konuları ruhsatta ayrıca belirtilir.

Aynı adreste bulunsa bile ana faaliyet konusu veya işletmecisi farklı olan işyerlerine ayrı ayrı ruhsat düzenlenir.

İşyerlerinin depo olarak kullandıkları yerler, işyeri açma ve çalışma ruhsatında gösterilir.

...” hükmü,

Öte yandan Yönetmeliğin EK-2/A Gayrisihhi Müesseseler Listesinin 5.6 sırasında “İçerisinde yanıcı ve parlayıcı madde kategorisindeki sıvıların depolanması amacıyla kullanılan 150 m³ ve üzeri depolama hacmine sahip depolama tesis ve düzenekleri,” hükmü,

EK-2/B Gayrisihhi Müesseseler Listesinin 5.3 sırasında “Marina, akaryakıt ve/veya otogaz istasyonları ile içerisinde yanıcı ve parlayıcı madde kategorisindeki sıvıların

depolanması amacıyla kullanılan en az 8 m³'ten 150 m³'e kadar depolama hacmine sahip depolama tesis ve düzenekleri,” hükmü,

EK-2/C Gayrisihhi Müesseseler Listesinin 5.1 sırasında “Köy pompası ile içerisinde yanıcı ve parlayıcı madde kategorisindeki sıvıların depolanması amacıyla kullanılan 8 m³'e kadar depolama hacmine sahip depolama tesis ve düzenekleri,” hükmü,

EK-2/C Üçüncü Sınıf Gayrisihhi Müesseseler listesinin 8.9 sırasında “Otomobil yıkama tesisleri” hükmü yer almaktadır.

5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu'nun “Tanımlar ve kısaltmalar” başlıklı 2 nci maddesi “Bu Kanunun uygulanmasında;

6) Akaryakıt istasyonu: Dağıtıcı veya bunlarla tek elden satış sözleşmesi yapmış bayilerce ilgili mevzuata uygun (teknik, kalite ve güvenlik) olarak kurulup, bir veya farklı alt başlıktan birer akaryakıt dağıtıcısının tescilli markası altında faaliyette bulunan ve esas itibarıyla araçların akaryakıt, madeni yağ, oto gaz LPG, temizlik ve ihtiyarî olarak bakım ile kullanıcıların tüplü LPG hariç diğer asgarî ihtiyaçlarını karşılayacak imkânları sunan yerleri, ...” hükmünü içermektedir.

5307 sayılı Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Kanunu ve Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un “Tanımlar” başlıklı 2 nci maddesinde “

ö) Oto gaz istasyonu: Dağıtıcı veya bunlarla tek elden satış sözleşmesi yapmış bayilerce ilgili mevzuata uygun (teknik, kalite ve güvenlik) olarak kurulup, dağıtıcının tescilli markası ve amblemi altında faaliyette bulunan ve esas itibarıyla motorlu araçların oto gaz LPG, madeni yağ, temizlik ve ihtiyarî olarak bakım ile kullanıcıların, tüplü LPG hariç, diğer asgarî ihtiyaçlarını karşılayacak imkânları sunan akaryakıt istasyonu içinde veya müstakil olarak hizmet veren tesisleri, ...” hükmü,

Mezkur Kanun'un “Oto gaz bayileri” başlıklı 7 nci maddesinde “...

Oto gaz istasyonları ile içinde oto gaz tesisi bulunan akaryakıt istasyonlarının sahası içinde, teknik düzenlemelere uygun olarak tesis edilmiş idarî büro, araç yıkama ve yağlama tesisleri, müşterilerin acil ihtiyaçlarının giderilmesi için kurulan küçük market gibi tesislerin dışında lokanta, ticari ve sosyal amaçlı tesisler kurulması, kamu can ve mal güvenliği açısından konulmuş kriterleri ihlâl edemez.

...” hükmü bulunmaktadır.

Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği'nin “Kapsam” başlıklı 2 nci maddesinde “Bu Yönetmelik, uygulama imar planı bulunan alanları kapsar.” hükmü,

Aynı Yönetmeliğin “Tanımlar” başlıklı 4 üncü maddesinde “...

j) Umumi bina: Resmi binalar, ibadet yerleri, eğitim, sağlık tesisleri, sinema, tiyatro, opera, müze, kütüphane, konferans salonu gibi kültürel binalar ile gazino, düğün salonu gibi eğlence yapıları, otel, yurt, iş hani, büro, pasaj, çarşı, alışveriş merkezi gibi ticari yapılar, spor tesisleri, genel otopark, akaryakıt istasyonu, şehirlerarası dinlenme tesisleri, ulaştırma istasyonları ve buna benzer umumun kullanımına mahsus binaları,

...” hükmü,

Mezkûr Yönetmeliğin “Akaryakıt servis istasyonları” başlıklı 35 inci maddesinde “(1) İmar planlarında akaryakıt servis istasyonu olarak belirlenen alanlarda istasyonlar arası mesafe ve diğer kriterlerle ilgili mevzuata uyulması şartıyla; akaryakıt ve servis istasyonları, CNG oto gaz istasyonları, LPG oto gaz istasyonları, hidrojen üretim ve dolum istasyonları yapılabilir.

(2) Yapı yüksekliği 2 katı geçmemek şartıyla; istasyonların bünyelerinde kullanıcıların asgarî ihtiyaçlarını karşılayacak oto-market, çay ocağı, tuvalet, mescit, büfe, oto elektrik, lastikçi, yıkama yağlama fonksiyonları yer alabilir.

(3) Yakıt tankı ve borulama sistemlerinin bakım, tadilat veya onarımlarının, TSE standartları ve ilgili kurumların görüşü doğrultusunda yapılması zorunludur.

(4) Elektrik enerjisi ile çalışan araçların şarj edilmeleri için, ilgili elektrik kurumunun, olumlu görüşü ile otoparklar, akaryakıt istasyonları veya diğer uygun yerlerde elektrikli araç şarj yeri yapılabilir.

(5) Akaryakıt istasyonları, ilgili mevzuat hükümlerine ve ilgili standartlara uyularak yapılır." hükmü yer almaktadır.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerinin değerlendirilmesinde akaryakıt istasyonları bünyesinde yer alan oto yıkama tesislerinin işyeri açma ve çalışma mevzuatı kapsamında ruhsata tabi olduğu, oto yıkama yerlerinin akaryakıt istasyonunu ruhsatlandırılan yetkili idare tarafından akaryakıt istasyonu ruhsatına tali faaliyet olarak eklenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Bilgilerini arz/rica ederim.

Bakan a.
Genel Müdür V.

DAĞITIM

Gereği

..... Valiliğine

(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü)

.....Asliye Hukuk Mahkemesi Hâkimliğine